

Vlaams
Parlement

vergadering **C53**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en
Justitie

van 10 november 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Martine Fournier aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de afdeling Vastgoedtransacties – 528 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Lode Ceyskens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de investeringsmogelijkheden in Limburg – 543 (2020-2021)	6
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de conclusies van de studie van de Nationale Bank van België over de impact van migratie op de Belgische economie en financiën – 592 (2020-2021)	9

VRAAG OM UITLEG van Martine Fournier aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de afdeling Vastgoedtransacties – 528 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, in de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken hebben we het vaak over de extra middelen voor de fietsinfrastructuur. Dankzij het relanceplan worden de financiële fietsdoelstellingen van het regeerakkoord volgend jaar al bereikt, maar nu de middelen er zijn, moet ook de uitvoering kunnen gebeuren.

Een belangrijke stap die gezet werd, is de goedkeuring van een nieuwe onderhandelingstermijn van de minnelijke schikking. Deze wordt nu beperkt tot één jaar, daarna moet men overgaan tot gerechtelijke onteigening. We maken zo eindelijk komaf met de vele opmerkingen over de langlopende procedures bij openbare werken.

Het regeerakkoord omschreef hier bijkomend: "Te vaak komen broodnodige investeringen in verkeersveiligheid en fietsinfrastructuur immers niet tot realisatie wegens aanslepende procedures of door te trage grondverwerving. In dat opzicht is een hervorming van de Dienst Vastgoedtransacties – vandaag nog al te veel een flessenhals op vlak van onteigenings-, aankoop en verkoopprocedures – essentieel. Ook wordt een einddatum inzake onderhandelingen over grondverwervingen bepaald zodat sneller kan overgegaan worden tot gerechtelijke onteigening."

Ondertussen wordt er in de beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken ook verwezen naar u, minister, in verband met de hervorming van deze dienst: "De hervorming van de Dienst Vastgoedtransacties, die tot de bevoegdheid behoort van de minister van Financiën en Begroting, is essentieel om grondverwerving te versnellen."

Daarom, stel ik aan u, minister, de volgende vragen. Hoe kijkt u naar de huidige procedures en de doorlooptijd bij de afdeling Vastgoedtransacties? Welke hervormingen hebt u ondertussen gerealiseerd bij deze afdeling en welke acties plant u nog?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mevrouw Fournier, laat het duidelijk zijn dat ik er absoluut voorstander van ben om in Vlaanderen procedures te vereenvoudigen en te versnellen, omdat we dan sneller beleidskeuzes kunnen maken, die op het terrein dan sneller kunnen worden omgezet in realisaties. Ik denk dat we daar in Vlaanderen nog heel wat werk hebben op verschillende punten. U weet dat we in het kader van de relance – we zullen het daar straks, bij de begrotingsbespreking, ook nog over hebben – een aantal elementen hebben opgenomen om geplande investeringen op het terrein vooruit te laten gaan. Ik onderschrijf dus voor honderd procent de doelstelling geformuleerd in het regeerakkoord en heb daar sinds mijn aantreden intussen ook ten volle uitvoering aan gegeven. De hervormingen waar u naar verwijst, zijn dus volledig uitgevoerd. Ik geef u daar graag wat meer uitleg over.

En ofschoon er bij het schrijven van het Vlaams regeerakkoord nog geen sprake was van de huidige coronacrisis, is het nu des te belangrijker om investeringsprojecten versneld te kunnen aanpakken. Niet alleen omwille van de baat van het investeringsproject zelf, maar omdat het tegelijk onze Vlaamse bouwbedrijven

werk bezorgt en zij hun personeel aan het werk kunnen houden: niet onbelangrijk in deze economisch moeilijke tijden, dat begrijpt u wel.

Dus laat ons van de nood een deugd maken, net zoals bij de Oosterweelwerken, waar men van de lockdown en de verkeerssluwte gebruik heeft gemaakt om een versnelling hoger te schakelen in plaats van stil te vallen en het personeel in technische werkloosheid te duwen. Daar is een heel mooi voorbeeld van, trouwens. Ik weet niet of dat een beetje bekend is, maar in het kader van Oosterweel moest er op de E17 twee, drie kilometer heraangelegd worden. Het was ingepland om dat telkens in de zomer te doen, omdat het om een heel drukke snelweg gaat. Drie jaar na elkaar zou die baan in de zomer aan verlaagde capaciteit gebruikt worden. Maar op het moment dat de lockdown is afgekondigd, hebben de administratie en Lantis er op twee, drie weken tijd voor gezorgd dat die werken op een zestal weken waren uitgevoerd. Dat zijn positieve verhalen die ook wel eens mogen worden verteld. Als men wil, kan men er dus wel degelijk werk van maken. Ik vind dit een schitterend voorbeeld om aan te geven dat er hier nog zeer veel goede wil aanwezig is om de zaken vooruit te laten gaan.

Maar ik keer uiteraard meteen ook terug naar uw concrete vraag omtrent de afdeling Vastgoedtransacties. De eerste stap in de lange ketting van veel investeringsprojecten inzake mobiliteit is namelijk terreinen en woningen onteigenen om de werken te kunnen uitvoeren. Dat is zelden leuk voor de eigenaars, daar moeten we niet flauw over doen, maar het is natuurlijk onze taak als politici om een afweging te maken tussen particulier belang en het algemeen belang voor de aanleg van een weg of een fietspad.

Het Vlaams regeerakkoord voorziet eigenlijk twee belangrijke veranderingsprojecten: eerst en vooral een hervorming van de procedures om tot snellere onteigening te komen en daarnaast een hervorming van de dienst zelf en de werkprocessen. En die beide hervormingen zijn intussen doorgevoerd. Met de afdeling Vastgoedtransacties zijn we eind 2019 begonnen en dat is al afgerond.

Het nieuwe Onteigeningsdecreet is klaar en zal kunnen worden toegepast met ingang van 1 december. Daarin zal per project een einddatum worden vastgelegd met een maximum van één jaar om tot minnelijke onteigening te komen. Lukt dit niet binnen de voorziene termijn, dan kan het dossier meteen gerechtelijk worden ingeleid, al bestaat ook nadien nog de mogelijkheid, indien partijen daartoe bereid zijn, om tot een minnelijke eigendomsoverdracht te komen. Maar eindeloos negotiëren gaan we dus niet meer doen. Ik denk niet dat dat altijd zo is en ik begrijp ook dat mensen die daarmee geconfronteerd worden, alle middelen aangrijpen om dat uit te stellen of voor zich uit te schuiven. Maar dat zal dus niet meer mogelijk zijn omdat die afweging gemaakt is tussen het particuliere en het algemene belang. Dat is waarvoor we een parlement hebben, of een gemeenteraad of wat dan ook. Dat eindeloos rekken eenmaal de beslissing is genomen, zal dus niet meer kunnen.

En ook de afdeling Vastgoedtransacties, inclusief de werkprocessen, is grondig hervormd, zoals ik al zei. De vroegere federale structuur van de aankoopcomités, die enkel territoriaal bevoegd waren binnen hun zogenaamde ambtsgebied, ligt definitief achter ons. Nu werken we vanuit vijf zetels, waarbij elke zetel rechtstreeks wordt aangestuurd door een diensthoofd. Bovendien zijn nu alle commissarissen bevoegd voor heel Vlaanderen, wat veel meer flexibiliteit creëert.

Ook de werkprocessen zijn ingrijpend gewijzigd. Vroeger, toen dat nog federaal zat, werkte een commissaris grotendeels 'stand alone'. Hij deed zijn administratieve voorbereidingen, waaronder tal van opzoekingen, deed zelf schattingen, voerde zelf de onderhandelingen, stelde nadien de akte op en verleed uiteindelijk de authentieke akte die de eigendomsoverdracht officieel maakte.

Voortaan zal er veel meer worden gewerkt naar analogie met een modern notariskantoor. Dat betekent dat we substantieel minder akteverlijdende commissarissen voorzien, maar die houden wel het overzicht en verlijden uiteindelijk ook de authentieke akte. Zij zullen dus wel de helicoptervisie behouden. Maar elke commissaris wordt sterk ondersteund door enerzijds administratieve medewerkers, die de dossiers voorbereiden en de opzoeken doen, en anderzijds zogenaamde schatters-onderhandelaars, die schattingen uitvoeren en de onderhandelingen voeren met de mensen wier woning of grond onteigend moet worden. Zoals reeds gezegd: de commissarissen blijven dus de eindverantwoordelijkheid houden en moeten hun mensen aansturen, net zoals dat ook in een notariskantoor gebeurt.

Wat bezetting betreft, is de afdeling Vastgoedtransacties de laatste 5 jaar overigens gegroeid, van 88 naar 115 personeelsleden, en momenteel zitten er nog 5 aanwervingen van schatters-onderhandelaars in de pipeline. Dat is ook een bewijs van het feit dat we streven naar een slankere overheid, maar als er op bepaalde, zeer gerichte plaatsen, extra mensen moeten worden ingezet, dan doen we dat ook.

Van belang is ook dat op het moment van overname vanuit de federale overheid naar Vlaanderen er een achterstand was van meer dan 9300 dossiers, die allemaal mee zijn overgedragen. Intussen zijn al deze dossiers ook gescreend: de actieve worden uiteraard verder afgewerkt en voor de niet-actieve werd contact genomen met de opdrachtgever om te zien welke nog relevant zijn of desgevallend mogen worden aangepast of zelfs geannuleerd. De historische dossiers zijn intussen dus wel grosso modo weggewerkt. Bedoeling was om tegen de inwerkingtreding van het nieuwe Onteigeningsdecreet voor elke nieuw dossier een aanvaardbare doorlooptijd te kunnen garanderen. Helaas werden we begin 2020 geconfronteerd met de coronalockdown, waardoor de afwerking van de dossiers opnieuw aanzienlijk is vertraagd doordat er geen plaatsbezoeken mochten plaatsvinden. Nu zitten we trouwens opnieuw in deze fase, waarvan we allemaal hopen dat er snel een einde aan zal komen.

De hervormingen waar u naar vraagt, zijn dus uitgevoerd, zowel het decreet als de managementhervorming van de afdeling Vastgoedtransacties. De historische achterstand zijn we aan het wegwerken, zodat we daar in de toekomst sneller vooruit in kunnen gaan.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Bedankt, minister, voor uw positieve antwoord. Ik heb daar niet zo veel meer aan toe te voegen. Ik ben heel blij dat zowel het decreet over onteigening zo snel behandeld en gestemd werd in het parlement, alsook de veranderingen of aanpassingen van de afdeling Vastgoedtransacties. Ze hebben volgend jaar 335 miljoen euro om te investeren in die fietsinfrastructuur, wat een heel mooi bedrag is, maar als de administratie niet kan volgen en als er te veel administratieve rompslomp is, dan denk ik dat die 335 miljoen euro nooit kan worden opgebruikt. Ik ben dus heel blij met uw aanpassing en uw snelle reactie. We hopen dat alle dossiers, en dus niet alleen de fietsinfrastructuurdossiers, maar ook alle andere dossiers, door de aanpassing van de afdeling Vastgoedtransacties versneld kunnen worden uitgewerkt.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Ik wil niets toevoegen. Ik denk dat we het helemaal eens zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lode Ceyskens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de investeringsmogelijkheden in Limburg – 543 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Minister-president, ik stel u deze vraag naar aanleiding van de open brief die verstuurd werd door het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka) Limburg.

In het Vlaamse regeerakkoord hebben we heel duidelijk het engagement opgenomen om ruimte te geven aan ondernemingen om te ondernemen, te innoveren en te internationaliseren. Ik trap een open deur in als ik zeg dat de coronacrisis het er vandaag niet gemakkelijker op maakt voor onze economie. De crisis zorgt voor een enorme economische impact, die uiteraard ook bij de Limburgse ondernemers te voelen is. De crisis legt daarnaast ook nog eens een aantal structurele uitdagingen bloot, zoals het aanpakken van de bestaande of ontbrekende infrastructuur. Dat is genoegzaam bekend in Limburg. Er zal duidelijk geïnvesteerd moeten worden, als we onze welvaart en welzijn veilig willen stellen.

Ik wil even verwijzen naar het Vlaamse relanceplan, waarin terecht extra aandacht uitgaat naar onze ondernemers en waarin we duidelijk stellen dat investeren alleen niet zal volstaan. Ook in een wereld zonder virus, waar we hopelijk zo snel mogelijk weer in zitten, worden investeringen vaak belemmerd of vertraagd door andere oorzaken dan een tekort aan budgettaire middelen. In het relanceplan stellen we dat er duidelijk werk wordt gemaakt van enkele belangrijke hervormingswerven. Ik som ze even op: snellere vergunnings- en beroepsprocedures, administratieve vereenvoudiging, meer vertrouwen aan lokale besturen, investeren in Vlaamse kennisoverheid, en 'spending reviews' op bredere schaal uitrollen.

Voka - Kamer van Koophandel Limburg stelde onlangs het 'Plan Samen Groeien' voor. Daaruit heb ik duidelijk onthouden dat 42 procent van de Limburgse ondernemingen aangeeft te willen blijven investeren. En dan komt de 'cri du coeur' van Voka Limburg: hoewel de bereidwilligheid tot investeren er is, voelt men zich beknot. Veel Limburgse dossiers zitten op dit moment inderdaad in tal van procedureslagen. Ze worden opgesomd in de brief, minister-president. Ik hoef ze niet allemaal te herhalen.

Ik heb de volgende vragen voor u. Bent u zich ervan bewust dat de Limburgse ondernemers zich zorgen maken over tal van projecten die steeds geblokkeerd raken? Indien ja, welke acties zult u ondernemen? Hoe wilt u perspectief bieden aan de Limburgse ondernemers? Ziet u op korte termijn mogelijkheden voor investeringen in Limburg? Hoe zullen de voorstellen uit het relanceplan concreet vertaald worden naar Limburg?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Ceyskens, uiteraard ben ik mij als minister-president bewust van de moeilijke situatie waarin de Vlaamse en dus ook de Limburgse ondernemers zich thans bevinden. Er zijn ook diverse Limburgse ondernemers en bedrijven die we vanuit de Vlaamse overheid zullen ondersteunen in het helpen opvangen van de gevolgen van een harde brexit eind dit jaar. Daarnaast heeft de Vlaamse Regering vanaf het begin van de COVID-19-crisis tal van maatregelen genomen om het Vlaamse economische weefsel bijkomend te ondersteunen.

De Vlaamse Regering heeft zich trouwens van bij haar aantreden, toen er van de coronacrisis nog geen sprake was, al voorgesteld als een investeringsregering. Die engagementen houdt ze onverminderd aan. Ze stelt zich daarbij onder meer tot doel om werk te maken van een meer ondernemingsvriendelijk investeringsklimaat. In het regeerakkoord benadrukten we reeds de noodzaak aan snellere vergunningen, kortere beroepsprocedures, de vereenvoudiging van administratieve procedures, het optrekken van de participatiegraad in het hoger onderwijs in Limburg en dergelijke meer.

Toen we geconfronteerd werden met de eerste gevolgen van de COVID-19-crisis, heeft de Vlaamse Regering op mijn voorstel in het voorjaar meteen de opdracht gegeven aan twee relancecomités, namelijk een economisch en een maatschappelijk relancecomité, om een advies op te maken ter ondersteuning van het herstelbeleid in Vlaanderen. In juli werd dat advies opgeleverd aan de Vlaamse Regering. Het Vlaams Parlement heeft daar kennis van kunnen nemen. In de Septemberverklaring heb ik, op basis van dat advies, het relanceplan van de Vlaamse Regering voorgesteld, onder de naam 'Vlaamse Veerkracht'. In dat plan is een substantiële investeringsagenda opgenomen ter waarde van 4,3 miljard euro, met investeringen in verschillende sectoren. Het spreekt voor zich dat een deel daarvan ten goede zal komen aan Limburg.

De Vlaamse Regering is vandaag volop bezig met de implementatie van het herstelplan. Alle ministers en hun diensten zijn momenteel hard aan het werk om dit plan tot uitvoering te brengen. De ministers geven daarover meer toelichting in hun respectievelijke beleids- en begrotingstoelichtingen, die momenteel besproken worden in de diverse commissies.

Voor mijn eigen bevoegdheden wil ik in het bijzonder vermelden dat ik op het vlak van administratieve vereenvoudiging tijdens het komende politieke jaar een actieplan zal voorleggen aan de Vlaamse Regering. De kernministers van de Vlaamse Regering zullen dit project van nabij opvolgen en het Vlaams Parlement zal daar uiteraard over geïnformeerd worden.

Inzake het investeren in een kennisoverheid zal ik, wat mijn bevoegdheden betreft, een bijdrage leveren door verder te investeren in het netwerk Statistiek Vlaanderen en in de uitbouw van een studiedienst binnen het nieuwe fusiedepartement, het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken.

Specifiek voor Limburg heeft de Vlaamse Regering tijdens de vorige regeerperiode met het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) reeds ingezet op een inhaalbeweging en versterking van de Limburgse economie. Eind vorig jaar besliste de Vlaamse Regering om een SALK 2.0 te lanceren, inmiddels herdoopt naar SALKturbo, onder de leiding van de provincie Limburg maar met blijvende betrokkenheid van de Vlaamse Regering. Experten uit de bedrijfswereld, het middenveld, de overheid en de kennisinstellingen werkten sinds februari van dit jaar in werktafels aan vijf uitdagingen: dynamisch talent, waarbij het dan over de arbeidsmarkt en het onderwijs gaat, ondernemingsweefsel, digitalisering, mobiliteit en ondernemingsruimte en energie. Er wordt nu volop gewerkt om op basis van de input van die werktafels een SALKturbo-plan op te stellen. De Vlaamse Regering zal daaraan zeker haar medewerking verlenen.

Wat betreft mijn bevoegdheden wil ik nog vermelden dat Flanders Investment & Trade (FIT) permanent opvolgt op welke manier buitenlandse investeringen het economisch weefsel in Limburg verder kunnen versterken. Daarvoor lopen er gesprekken met onder andere het Vlaams Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO), de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM) en de provinciale ontwikkelingsmaatschappij (POM) Limburg.

Tot slot wil ik nog verwijzen naar de beslissing van de Vlaamse Regering van 20 december 2019 om de Limburgse economie en innovatiestructuren extra zuurstof te geven door een kapitaalverhoging van 100 miljoen euro van het Vlaamse Gewest in de LRM. Met deze extra middelen kan de LRM binnen het kader van de beheersovereenkomst beloftevolle start-ups en scale-ups ondersteunen in hun verdere groei, alsook participeren in innovatieve spin-offs in samenwerking met de Universiteit Hasselt (UHasselt) en andere onderzoeks- en kennisinstellingen.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Dank u wel, minister-president, voor uw antwoord. Ik heb een duidelijk antwoord gekregen op mijn vragen over welke initiatieven u zult nemen en over de doorstart van het relanceplan voor Limburg. Ik heb u ook horen spreken over uw eigen bevoegdheden.

Als ik kijk naar het lijstje van concrete dossiers die worden opgesomd door Voka, dan stel ik vast dat de Noord-Zuidverbinding een problematiek is die we vandaag binnen complexe dossiers aanpakken. We zijn intussen van zeven alternatieven naar drie alternatieven geëvolueerd. Ik begrijp dat iedereen wil dat dit sneller zou gaan en we delen allemaal dezelfde mening dat de snelste weg juridisch de zekerste weg is. Verder zie ik echter nog veel dossiers waarin het telkens over vergunningsproblemen gaat. Op dit moment zitten die nagenoeg geblokkeerd.

Zult u het initiatief nemen om een oplijsting te maken van het grote aantal dossiers in Limburg? Welke mogelijkheden zijn er nog om die dossiers uit het slop te halen? Ik heb u heel veel horen spreken over de ondersteuning van investeringen. Hier is er wel de wil om te investeren, de middelen zijn er ook, maar er zijn problemen met de procedure. Kan er op dat vlak ook nog een tandje bij worden bij gestoken?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik zit hier natuurlijk op het bevoegdheidsdomein van minister Demir, maar ik weet – dat is toch al meermaals gezegd – dat zij een oefening aan het voorbereiden is om na te gaan hoe de vergunningstrajecten kunnen worden vereenvoudigd en versneld. Meestal zijn de doorlooptijden in de beroepsmogelijkheden heel lang. Er is beslist om een aantal rechters toe te voegen zodat de gemiddelde doorlooptijd van die beroepen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, die nu twee tot drie jaar duurt, kan worden gereduceerd tot maximum negen maanden. We leven in een rechtstaat en dat heeft spijtig genoeg soms tot gevolg dat mensen hun rechten kunnen halen. Er is een project aan de gang om het aanvragen en beheren van vergunningen te vereenvoudigen en om het traject van de Raad voor Vergunningsbetwistingen gevoelig te verkorten. Natuurlijk zijn er ook nog de beroepsmogelijkheden bij de Raad van State die – dat weet u – aan onze bevoegdheden ontsnappen.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Minister-president, toen ik u zag – en dat is het voordeel van videovergaderingen – spreken over de Raad voor Vergunningsbetwistingen, zag ik in het vakje boven u collega Muyters zitten. We hebben vaak van gedachten gewisseld over die raad, die nog maar net was opgestart toen collega Muyters minister was van Ruimtelijke Ordening. Daar kwamen opeens veel meer beroepen dan gepland binnen, waardoor er te weinig raadsheren waren en er een historische achterstand is opgebouwd. Als ik de jaarverslagen bekijk, dan zijn die grote historische problemen die we hebben gehad met de Raad voor Vergunningsbetwistingen, vandaag opgelost.

Ik hoor u zeggen dat minister Demir die procedures zal bekijken. Dat zal geen eenvoudige oefening zijn. Tijdens de vorige legislatuur heb ik zelf een amendement

voorgesteld waarin stond dat wie zich tijdens een openbaar onderzoek niet had geroerd, achteraf geen rechten meer had om naar de Raad voor Vergunningsbetwistingen te stappen. Dat heeft uiteindelijk niet standgehouden.

Het is moeilijk om de procedures sneller en scherper te maken, maar ik denk dat we op sommige momenten duidelijkheid moeten scheppen over waar we naartoe willen en waar we willen investeren. Wat bijvoorbeeld het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) betreft, hebben we knopen doorgemaakt waar we niet meer op moeten terugkomen. Maar op een bepaald moment zal duidelijk gezegd moeten worden dat er nog ruimte kan worden gemaakt om te ondernemen. Via het doorzichtig van wat er op vergunningenvlak allemaal mogelijk is, kan men een inventaris maken van waar men in Limburg nog kan ondernemen en investeren, want we hebben die ruimtes nodig. We hebben dat debat al gevoerd toen we het in de commissie hadden over het ENA, dat was een emotionele discussie, waarbij een aantal mensen beweerden dat er in Limburg nog ruimte zat is om te investeren. Ik durf dat te betwijfelen. Er moet dan ook duidelijk worden nagegaan waar in Limburg er nog ruimte is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de conclusies van de studie van de Nationale Bank van België over de impact van migratie op de Belgische economie en financiën – 592 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister-president Jambon, een tweetal weken geleden, op 27 oktober, stelde ik u een vraag om uitleg over de studie van de Nationale Bank naar de impact van migratie op de Belgische economie en financiën. U gaf toen aan dat de resultaten van die studie er in de loop van november zouden komen. Ook zei u dat u er wel toe bereid was om meer studiewerk te laten uitvoeren wat de impact van migratie op Vlaanderen en de Vlaamse economie en financiën betreft. U wilde evenwel niet ingaan op een vraag van mij, die u toen 'hypothetisch' hebt genoemd, namelijk: "Als de studie zou uitwijzen dat bepaalde migratiestromen ons meer kosten dan dat ze opbrengen, bent u dan bereid om met de Vivaldiregering in overleg te gaan om de migratiestromen te controleren en vooral in te dammen?" Daarbij merkte u laconiek op dat, mocht de studie het tegenovergestelde aantonen, u zeker niet zou gaan pleiten voor meer immigratie, waarvoor proficiat.

Maar het is nu zover, mijnheer Jambon. De studie is een aantal dagen geleden geopenbaard, en wat iedereen natuurlijk al lang wist en wat ook al bleek uit studies uit het buitenland, met name uit Nederland en Duitsland, is nu ook in en voor België aangetoond, namelijk dat ongecontroleerde massa-immigratie uit Afrika en het Midden-Oosten, met name gezinshereniging en asiel, ons handenvol geld kost.

De studie bevat immers de volgende zeer duidelijke conclusies. Tot aan de pensioenleeftijd dragen immigranten minder bij of onttrekken ze meer geld aan de publieke financiën dan autochtonen. Migranten van buiten de EU ontvangen in haast elke levensfase meer dan dubbel zoveel sociale uitkeringen als andere inwoners van België. Wie via gezinshereniging naar België komt – en dat is veruit het grootste immigratiekanaal, goed voor 41 procent van de totale immigratiestroom – is maar liefst 30 procentpunt minder aan het werk dan arbeidsmigranten. De tweede generatie immigranten op arbeidsgerechtigde leeftijd, in deze studie

tussen 20 en 64 jaar oud, levert netto slechts de helft op van wat de gemiddelde autochtoon op arbeidsgerechtigde leeftijd oplevert. Bij de eerste generatie niet-EU-immigranten levert hun bijdrage zelfs een negatief saldo van 935 euro per persoon per jaar op, terwijl dat bij de EU-immigranten ten minste een positief saldo is, van ongeveer 4300 euro per persoon per jaar. Ook bij de werkende bevolking zien we een immens verschil, en dit is toch een ongelooflijke conclusie: een autochtoon draagt dubbel zoveel bij als een niet-EU-immigrant van de eerste generatie, en nog steeds een kleine 4000 euro meer dan een immigrant van de tweede generatie. En tot slot, genoegzaam bekend, maar ook herhaald in deze studie: de werkgelegenheidsgraad van niet-EU-immigranten bedraagt slechts 54 procent, maar liefst 19 procentpunt lager dan die van autochtonen.

In navolging van mijn eerdere vragen stel ik u, nu de studie gelanceerd is, de volgende vragen, minister-president. Welke conclusie of conclusies trekt u zelf uit de resultaten van deze studie? Zult u op basis van de resultaten bepaald beleid wijzigen of daarop aansturen bij Vlaamse en/of federale ministers?

Zult u specifiek voor Vlaanderen, met het oog op relevante Vlaamse bevoegdheden als Inburgering en Integratie, Onderwijs, Gezondheidszorg, Wonen en Werk, een dergelijke, maar meer gedetailleerde vervolgstudie aanvragen, die bijvoorbeeld ook de recentste asielstromen in rekening neemt? Die zaten immers helaas nog niet verwerkt in deze studie, die tot en met 2016 ging.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Van Rooy, de gretigheid waarmee u uw vraag week na week naar hier brengt, getuigt wel van hoge betrokkenheid van uw kant. Afgelopen woensdag hebben we inderdaad kennis kunnen nemen van het rapport van de Nationale Bank over de impact van migratie, waartoe in april 2018 opdracht is gegeven.

Welke conclusies trek ik uit dat lijvige rapport van 244 pagina's? Ik heb deze nog niet ten gronde kunnen trekken in minder dan 1 week tijd. Het spreekt voor zich dat ik mijn kabinet en administratie gevraagd heb het rapport ten gronde te onderzoeken. Wanneer noodzakelijke wijzigingen in ons beleid zich opdringen, zal ik die natuurlijk ook met mijn collega-ministers onderzoeken en bespreken. Zo gaat dat nu eenmaal in een regering, mijnheer Van Rooy. Wij zullen dit rapport fatsoenlijk bekijken en we zullen dit binnen de Vlaamse Regering bespreken.

U mag mij hierover volgende week een vraag stellen, u mag mij hierover de week daarna nog een vraag stellen, maar er zal een moment komen waarop wij dit rapport grondig hebben bestudeerd en in de Vlaamse Regering hebben besproken.

Ik zal dus voorlopig niet de vlucht vooruit nemen en ik wil het rapport, waar toch bijna twee jaar aan gewerkt is, eerst ten gronde bestuderen en bespreken binnen de Vlaamse Regering. We zullen daar op een bepaald moment zeker conclusies uit trekken, maar dat zal op een ordentelijke manier gebeuren. De stappen die moeten worden doorlopen, zullen worden doorlopen. Heb echter geen vrees: het rapport zal vroeg of laat, en wat mij betreft eerder vroeg dan laat, door de Vlaamse Regering worden besproken.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dat is wel straf, minister-president, want uw eigen partijgenoot Theo Francken – u hebt dat vast gezien – heeft uit dat inderdaad zeer lijvige rapport blijktbaar wel de nodige conclusies kunnen trekken.

Minister-president Jan Jambon: Hij is geen lid van de Vlaamse Regering.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Misschien moet hij dat dan worden, minister-president, want dan kunt u iets sneller werken dan u nu doet. Het is namelijk heel gemakkelijk om op enkele dagen tijd uit dit rapport de nodige conclusies te trekken. Theo Francken heeft dat gedaan en hij heeft een aantal terechte conclusies getrokken. Hij is overigens niet de minste binnen uw partij.

Ik heb dat gedaan. Wie dat echter vooral heeft gedaan, is doctor Jan van de Beek, een gerenommeerde cultureel antropoloog en bovendien ook een wiskundige uit Nederland. Hij is een gerenommeerde expert en hij is gepromoveerd – luister goed – op een onderzoek naar migratie-economie aan de Universiteit van Amsterdam. Hij is daarin gespecialiseerd en hij concludeert hetzelfde wat ik net heb gezegd: een autochtoon levert de schatkist gemiddeld 63.000 euro op over zijn hele levensloop, terwijl een allochtoon van de eerste generatie ons gemiddeld bijna 200.000 euro kost en een allochtoon van de tweede generatie gemiddeld 83.000 euro. Dat is zijn conclusie. Hij heeft dat berekend. In een paar uur tijd heeft doctor Jan van de Beek dat rapport doorgenomen en doorgerekend. Hij heeft bovendien zijn conclusies heel wat minder politiek correct geformuleerd dan de Nationale Bank, die er wat dat betreft de kantjes van af heeft gelopen.

Ik weet dat u, of de minister die toen voor de N-VA in de regering zat, die studie hebt besteld. Ik wil u hierover toch nog zeggen, minister-president, dat er bij het bestellen van die studie een flater werd begaan. Zeer belangrijke kostenposten zijn in die studie gewoon niet berekend, hoewel het al zeer duidelijk is dat allochtonen onze samenleving veel kosten, en dan zeker niet-westerse allochtonen uit het Midden-Oosten en Afrika, terwijl autochtonen gemiddeld gezien opbrengen. Het gaat dan over onderwijs, veiligheid, justitie, sociale woningbouw, illegalen en transmigranten. Dat is ook iets wat uw partijgenoot Theo Francken heeft geconcludeerd.

Ik zou u toch willen vragen om dit nu niet op de lange baan te schuiven, want zoals u weet is deze studie twee jaar geleden besteld en ook om allerlei redenen op de lange baan geschoven, en om snel werk te maken van het trekken van de evidente conclusies, die al werden getrokken door een aantal experts. Ik denk bij dat laatste ook aan de econoom Stijn Baert – u moet zijn Twitterpagina maar eens checken. Die man heeft dat rapport doorgenomen en hij heeft dat lijvige rapport ontdaan van alle quatsch die erin staat en er gewoon de grafieken en cijfers uit gehaald.

Minister-president Jambon, ik wil u vragen dat u uit dit rapport ook de evidente conclusies trekt en dat u daarmee naar de Federale Regering stapt en hun zegt dat ze moeten stoppen met die massa-immigratie uit Afrika en het Midden-Oosten, want dat is slecht voor de economie van Vlaanderen. Dat is wat ik van u verwacht. Is dat niet vandaag, dan hoop ik dat dat binnen afzienbare tijd zal gebeuren. Meer dan een aantal weken mag dit absoluut niet duren.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): We zijn hier inderdaad terug met dezelfde vraag. Ik heb me de vorige keer ook aangesloten en doe dat ook nu omdat ik met heel veel interesse het federale niveau volg, waar de heer Van Rooy heel vaak naar verwijst.

In 2018 is de studie besteld en nu is ze er eindelijk. De studie toont een aantal zaken heel duidelijk aan, namelijk dat er een enorme impact is van migratie op onze economie. Er zitten echter een aantal grote hiaten in die studie en daarnaast stel ik me ook grote vragen bij de gehanteerde methodologie, de communicatie van de resultaten en het gebrek aan details. Professor Jan van de Beek heeft er ook op gewezen dat er een aantal data beschikbaar zijn waarmee nog gedetailleerder kan worden bekeken wat de economische impact is van migratie op onze samenleving.

Onze fractie heeft vanmorgen onmiddellijk hoorzittingen gevraagd in het federale parlement. De Nationale Bank zal daar als eerste worden uitgenodigd om uitleg te geven.

Uit de studie blijkt duidelijk dat passieve migratiekanalen zoals gezinshereniging, asielmigratie en regularisatie de duurste migratiekanalen zijn. In detail zijn een aantal zaken echter niet opgenomen. Wat is bijvoorbeeld de kostprijs van de opvang van asielzoekers, de verwerking van de aanvragen, van inburgering en van onderwijs? Dat wordt niet meegeteld, hoewel het wel interessant zou zijn om dat te weten. Ik heb ook de vorige keer al gezegd dat het ook belangrijk is om de kost te zien van illegale transitmigratie. Er zijn heel wat Brugse maar ook andere bedrijven die exporteren naar het VK en die de economische kosten dragen van die illegale transmigratie. En laat ons ook de kosten niet vergeten van onze veiligheidsdiensten en justitiële diensten, die heel wat manuren steken in de aanpak van mensensmokkel.

Ondanks die hiaten en de gehanteerde methodologie toont deze studie in elk geval ook aan dat het essentieel is om te blijven inzetten op een hoge arbeidsparticipatie, betere opleidingen en vormingen maar ook op integratie. Dat is ook nu net wat onze partij cruciaal vindt en wat ook opgenomen is in het Vlaams regeerakkoord. Bovendien legt de Vlaamse Regering ook wat arbeidsmigratie betreft – minister Crevits heeft dat net toegelicht – de nadruk op het aantrekken van hoge profielen, profielen met een innovatieve en economische grote meerwaarde.

Voor mij is deze studie een bevestiging dat de federale overheid moet inzetten op een strengere migratiewetgeving, zeker wat die passieve migratiekanalen betreft, gebaseerd op het Australisch migratiemodel dat illegale migratie moet tegengaan.

Minister-president, ik wil u vragen de koers die de Vlaamse Regering heeft uitgezet en die vervat zit in ons Vlaams regeerakkoord, zeker aan te houden.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Het is evident dat we de koers uit het Vlaams regeerakkoord zullen aanhouden. Maar het is evenzeer evident dat wanneer uit studies of analyses blijkt dat een koerswijziging nodig is, de Vlaamse Regering daarover in consensus zal beslissen. Dat lijkt me de logica zelve. Wij zullen die studie grondig analyseren en nagaan wat er eventueel op Vlaams niveau moet worden bijgestuurd. Eerst bekijken we de analyse en daarna voeren we de bespreking binnen de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik ben zeer blij dat de goede vriendin van Theo Francken, Maaïke De Vreese, mijn analyse in grote lijnen alleszins deelt, dat is fijn. Het is natuurlijk wel bizar dat ze tegelijkertijd zegt dat er een strenger migratiebeleid moet komen op federaal niveau, een post die de goede vriend van mevrouw De Vreese, Theo Francken, een viertal jaar in zijn bezit heeft gehad. Dat is toch wel een bekentenis van het falen van het zogenaamde strengere migratiebeleid. Er zijn de afgelopen jaren alleen maar mensen bij gekomen die nemen van onze samenleving en nauwelijks of niet geven.

U kunt zeggen dat u dat nog moet analyseren, dat we daar nog eens wat hoorzittingen over gaan doen en dat we nog wat experts gaan uitnodigen en het weken laten aanslepen, of het nu hier op het Vlaamse niveau is of op het federale niveau, maar kijk gewoon naar wat experts zeggen op Twitter en op hun eigen websites, omdat ze daarin geïnteresseerd zijn en omdat het hun passie is. Zij hebben dat rapport al lang doorgenomen en hebben gewoon geconcludeerd: stop

met die massale immigratie uit Afrika en het Midden-Oosten, want die mensen kosten ons alleen maar geld en brengen ons geen geld op.

En daar zult u, mijnheer Jambon en mevrouw De Vreese, niets aan kunnen veranderen, met geen enkele integratie- of inburgeringscursus. Dat lukt gewoon niet. Van sommige mensen kun je gewoon niet meer verwachten. En dat hangt natuurlijk samen met hun cultuur, want bijvoorbeeld expats uit Japan doen het natuurlijk wel zeer goed in onze samenleving. Dat is wat dat rapport concludeert en wat wij ook allemaal aanvoelen met onze intuïtie en ook weten door de jarenlange ervaring, maar wat men hier niet gezegd wil hebben.

Ik betreur die politieke correctheid. Ik betreur het op de lange baan willen schuiven van een conclusie die iedereen kent, ook de man en de vrouw in de straat, maar die men hier blijkbaar nog altijd niet onder ogen wil zien. Men zal blijven aanmodderen met datzelfde beleid om te proberen ze te integreren, zonder effectief iets te doen aan de instroom. Dat zal voor Vlaanderen, voor onze financiële toekomst, helaas alleen nog maar meer ellende betekenen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.